

SADRŽAJ

- 5 Predgovor
- 9 Aktivnosti na državnom nivou u vezi sa energetskom efikasnošću i energetskim menadžmentom u gradovima i opštinama u Srbiji
Bojan Kovačić
- 15 Uvod u energetski menadžment na lokalnom nivou
Miodrag Gluščević
- 23 Strateški urbani marketing – Energetska efikasnost kao prilika za stvaranje novog brenda lokalnih zajednica
Dušan Damjanović
- 31 Saradnja tri sektora u promociji i razvoju energetskog menadžmenta
Marija Grujić
- 37 Strategije i mreže nulte emisije na primeru Nemačke i Srbije
Dragana Oberst, Peter Heck
- 45 Dobra praksa evropskih gradova:
- 47 Evropska politika energetske efikasnosti
Branislava Lepotić-Kovačević, Aleksandar Kovačević
- 55 Energetsko planiranje kao sastavni deo politika lokalne samouprave: slučaj Barselone
Aleksandar Ivančić
- 61 Ugovaranje učinka – Berlinsko partnerstvo za uštedu energije
Maja Matejić
- 67 Grad budućnosti – Energetski održiva stambena naselja u Malmeu
Vesna Mila Čolić-Damjanović
- 75 Güssing – Energetska efikasnost kao ključ regionalnog razvoja
Gabriele Haselsberger
- 83 Stanje energetskog menadžmenta u regionu i primeri dobre prakse:
- 85 Pregled institucionalno-pravnog okvira u oblasti energetike u zemljama u okruženju
Miodrag Gluščević
- 89 Energetski menadžment u opštini Velenje
Boštjan Krajnc
- 97 Dobra edukacija donosi milijunske uštede
Goran Pichler
- 101 Banja Luka na putu energetski održivog razvoja – Akcioni plan energetski održivog razvoja
Aleksandra Stanivuković
- 109 Opština Varvarin u svetlu energetske efikasnosti
Slađana Jevremović
- 115 Mogućnosti korišćenja solarne energije u mikroklimatskim uslovima grada Čačka
Velimir Mitrović
- 123 Finansiranje projekata racionalnog korišćenja energije – Primer KfW Projekta kreditne podrške razvoju opštinske infrastrukture
Valentina Milošević

PREDGOVOR

Promišljanju grada, odnosno njegove održive budućnosti, mora se pristupati organski, holistički i ekološki, a kroz kompleksne multidisciplinarnе cikluse.

Ukoliko grad posmatramo kao proizvod na tržištu, taj proizvod – u smislu trajnog kvaliteta i energetske efikasnosti – može opstati jedino ukoliko postoji neka suštinska i verodostojna ideja vodilja, koja neće samo zadovoljavati funkciju, već će težiti stalnoj koristi za sve aktere.

Održive gradove karakteriše sposobnost kreativnog preobražaja.

U otvorenoj kompeticiji gradova i opština za pozicioniranje na globalnom tržištu, postoji očigledna potreba za prepoznatljivošću spram drugih konkurentnih lokalnih zajednica. Jedan od smerova za koji se gradovi i opštine mogu odlučiti, jeste njihova promocija i osnaživanje lokalne zajednice kao brenda, kroz primenu mera energetske efikasnosti.

Cilj ove zbirke dobre prakse je da ponudi razloge i objasni koristi od uvođenja sistema energetskog menadžmenta na lokalnom nivou i racionalnog i održivog upravljanja energijom. Prikazom opštih postulata i principa energetske efikasnosti i energetskog menadžmenta, ali i uvodom u filozofiju promocije lokalnih zajednica, odnosno kombinovanjem ovih oblasti, kao i pregledom ovakvih primera iz regionalne i Evrope, autori publikacije učestvuju u podizanju svesti predstavnika javnih vlasti o ovim temama, podržavaju napore organizacija civilnog društva, ali i ohrabruju lokalnu administraciju u Srbiji da se odluči za uvođenje lokalnog energetskog menadžmenta.

Dušan Damjanović

Zbirka dobre prakse „Racionalno korišćenje energije u funkciji razvoja lokalnih zajednica“ je nastala u sklopu priprema za istoimeni regionalni skup, posvećen temama racionalnog korišćenja energije i lokalnog razvoja, u novembru 2010. u organizaciji PALGO centra, Stalne konferencije gradova i opština i Privredne komore Srbije.

Podršku objavljinju ove publikacije i održavanju regionalnog skupa pružilo je Ministarstvo rудarstva i energetike, Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja, Agencija za energetsку efikasnost RS, Ambasada SAD u Beogradu, Fond za otvoreno društvo, Think Tank Fund iz Budimpešte, KfW Projekat kreditne podrške opštinskoj infrastrukturi i Société Générale Banca Srbija.